

Πινακοθήκη Γρηγοριάδη

«Τον καιρό των Ελλήνων»

ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΟΙ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ ΤΟΥ 20^{ου} ΑΙΩΝΑ ΣΧΕΔΙΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

Με τον όρο λαϊκή εικόνα θεωρούμε κυρίως το έγχρωμο χαρακτηριστικό, συνήθως λιθογραφία που πραγματοποιείται από κάποιον αυτοδίδακτο ή ακαδημαϊκό ζωγράφο και παρουσιάζει με έναν τρόπο άμεσο και κατανοητό στο κοινό ένα σημαίνον θέμα, τις περισσότερες φορές ιστορικό, προσφέροντας με αυτόν τον τρόπο μία οπτική αναπαράσταση του ιστορικού θέματος. Η λαϊκή λιθογραφία τυπώνεται σε πολλά αντίτυπα, σε φτηνό χαρτί μεγάλων διαστάσεων και αναρτάται στους δημόσιους χώρους της εποχής, όπως τα σχολεία, τα καφενεία κ.ά. Η ανάπτυξη της λαϊκής εικονογραφίας στη χώρα μας ξεκινά από το 1840. Ο στρατηγός Μακρυγιάννης είχε την ιδέα να τυπωθούν σε λιθογραφίες, θέματα από την ελληνική επανάσταση που είχαν ήδη ζωγραφίσει ο Παναγιώτης Ζωγράφος και οι γιοί του το διάστημα 1836-1839. Η ιδέα αυτή υλοποιήθηκε από τον δάσκαλο της Αλληλο-διδασκτικής Σχολής του Ναυπλίου, Αλέξανδρο Ησαΐα. Στην πρώτη περίοδο ανάπτυξης της λαϊκής λιθογραφίας (1840-1890), πραγματοποιούνται ελάχιστες λιθογραφικές αποτυπώσεις, μέσα από ζωγραφικά έργα των Αδάμ, Ιατρίδη και Ζωγράφου. Η ευρεία διάδοσή της έρχεται την περίοδο 1890-1935. Αυτό το μεγάλο χρονικό διάστημα μπορούμε να το διακρίνουμε σε τρεις επιμέρους περιόδους. Αυτή η διάκριση έχει σχέση με τη δραστηριοποίηση, κάθε περίοδο, συγκεκριμένων καλλιτεχνών και την ανάπτυξη ενός ιδιαίτερου εκφραστικού ιδιώματος που προχωρά από την αποτύπωση του ακαδημαϊσμού της σχολής του Μονάχου -όπως το πρώιμο έργο του Χάουπτ- στους πηγαίους λαϊκούς κώδικες που παρατηρούμε στο έργο του Χρηστίδη. Την περίοδο 1890-1900, τέσσερις κυρίως καλλιτέχνες παράγουν λαϊκές λιθογραφίες: ο Καρυστινός, ο Κόλμαν, ο Χάουπτ και ο Χρηστίδης. Την περίοδο 1900-1915 εκτός από τον Χρηστίδη και τον Χάουπτ, δραστηριοποιείται, για ένα διάστημα, και ο Αριστεύς, ενώ την τελευταία περίοδο, 1915-1935, η λαϊκή λιθογραφία είναι αποκλειστικό έργο των Χρηστίδη-Χάουπτ.

Η λαϊκή εικονογραφία των αρχών του 20^{ου} αιώνα ανέδειξε σημαντικούς καλλιτέχνες. Για μισό αιώνα αποτύπωσε το λαϊκό ασυνείδητο. Ο σημαντικότερος από αυτούς παραμένει ο Σωτήρης Χρηστίδης (1858-1940). Το όνομα του δεσπόζει στην ανάπτυξη και εξέλιξη της λαϊκής εικόνας στη χώρα μας. Αυτός παρατηρεί σαν ευαίσθητος ανεμοδείκτης, εικονογραφικά όλη την πορεία του τόπου. Απεικονίζει τις μεγάλες αφηγήσεις της εποχής: πολέμους, νίκες και ήττες, πραξικοπήματα και εξεγέρσεις. Οι εικονογραφήσεις του χαρακτηρίζονται από την ευρεία θεματική τους ποικιλία. Θέματα της κλασικής αρχαιότητας, ο Ελληνοτουρκικός πόλεμος του 1897, οι Βαλκανικοί πόλεμοι, η Μικρασιατική Εκστρατεία αναπαράγονται με βάση την τεχνική της λιθογραφίας. Ταυτόχρονα εμμένει στην εικονογράφηση του καθημερινού. Εικονογραφεί την καθημερινή λαϊκή μυθολογία μέσα από τα λαϊκά αναγνώσματα ή τον ηρωισμό που πηγάζει από τα πρότυπα της ελληνικής επανάστασης του 21. Τα έργα του Θεόφιλου στηρίζονται στα εικονογραφικά πρότυπα που δίνονταν μέσα από τις λιθογραφίες του Χρηστίδη. Η ιστορία αναφέρει

ότι στο μπαούλο του Θεόφιλου υπήρχαν οι λιθογραφίες του. Άλλωστε πολλά έργα του είναι πιστές μεταφορές εικόνων του Χρηστίδη.

Στην έκθεση «Τον καιρό των Ελλήνων» φιλοξενούνται έργα των σημαντικότερων εικονογράφων όπως των Κόλμαν, Χάουπτ, Χρηστίδη, Αριστέα καθώς και έργα του Θεόφιλου. Στα εγκαίνια της έκθεσης θα παρουσιαστεί η περφόρμανς της εικαστικού Κατερίνας Αθανασίου με τίτλο «οι σημαίες».

Επιμέλεια έκθεσης, Παναγιώτη Σ. Παπαδόπουλου.

Διάρκεια έκθεσης: 20 Φεβρουαρίου- 26 Μαρτίου 2013

Εγκαίνια: Τετάρτη 20 Φεβρουαρίου στις 7.30 μ.μ.

ΩΡΑΡΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ: Τρίτη – Πέμπτη – Παρασκευή: 10:00 – 15:00

Τετάρτη: 10:00 – 15:00 και 18:00 – 22:00

Σάββατο – Κυριακή: 11:00 – 14:00

Δευτέρα: Κλειστά

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗ

Διεύθυνση: Μαρίνου Αντύπα 18, 141 21, Ν. Ηράκλειο, Τηλ.: 210 2719744

info@pinakothiki.eu www.pinakothiki.eu

<http://www.facebook.com/ΠινακοθήκηΓρηγοριάδη> Γρηγοριάδη.